

AZ AGRÁRGAZDASÁGOK ÁTADÁSÁNAK EGYES MAGÁNJOGI ASPEKTUSAI*

SOME PRIVATE LAW ASPECTS OF THE TRANSFER OF AGRICULTURAL FARMS

Olajos István** – Bojtor András Zsolt***

Absztrakt

A cikk összefoglalja a gazdaságátadásról szóló törvényben bevezetett 4 új szerződéstípus magánjogilag értelmezhető részét: a szerződések tárgyát, alanyait jogcímeket, és utal a frissen kialakuló típusok magánjog által értelmezhető kérdéseire, mint a szerződések hatósági jóváhagyása, a szerződések teljesülése, az érvényesség, a hatályosulás, az értékkövetés kérdéseire.

Kulcsszavak: gazdaságátadási adásvétel, gazdaságátadási ajándékozás, gazdaságátadási tartási szerződés, gazdaságátadási életjáradéki szerződés, gazdaságátadó, gazdaságot átvevő, szerződések létszakai

Abstract

The article summarizes the private law interpretation of the 4 new types of contracts introduced by the Law on the Transfer of Undertakings: the subject matter, the subjects, the legal titles, and refers to the private law interpretation of the newly emerging types, such as the official approval of contracts, the performance of contracts, validity, effectiveness, and value.

Keywords: Farm transfer sale, farm transfer gift, farm transfer maintenance contract, farm transfer annuity contract, farm transferor, farm transferee, stages of contracts

1. Bevezetés

2023. március 24-én került megrendezésre a Gazdaságátadás jogi kérdései Konferencia a Miskolci Egyetem, Állam és Jogtudományi kar, Civilisztikai Intézet, Agrárjogi Tanszék, a CEDR Magyar Agrárjogi Egyesület, A MTA-MAB Agrár- és Környezetjogi Albizottsága és a A MTA-MAB Munka- és Szociálisjogi Albizottsága rendezésében, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatásával.

---

* A cikk Dr. Dúl János: A gazdaságátadás jogi kérdései konferencián elhangzott előadása alapján készült

** Dr. Olajos István egyetemi docens Miskolci Egyetem Állam-és Jogtudományi Kar Civilisztikai Tudományok Intézete, Agrárjogi és Munkajogi Tanszék e-mail: istvan.olajos@uni-miskolc.hu

*** Bojtor András Zsolt, a cikk elkészítésének idején osztatlan jogász, levelező IV. évf. joghallgató, Miskolci Egyetem Állam-és jogtudományi Kar; e-mail: bojtor.andras.zsolt@student.uni-miskolc.hu

A konferencia fókuszában, mint azt a cím is mutatja a 2021. évi CXLIII. az agrárgazdaságok átadásáról szóló törvény (AGÁT) állt. A közelmúltban hatályba lépett törvényt az előadók szakterületüknek megfelelő aspektusból vizsgálták, ami új, érdekes és friss megvilágításba helyezte a jogszabályt, egyúttal segítette a konferencián megjelent joghallgatókat ezen komplex és szerteágazó jogterület megismerésében és a tanulmányaik során történő sikeres feldolgozásban. Az általunk összefoglalt előadást Dr. Dúl János a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar, Civilisztikai Tanszékének docense prezentálta „Az agrárgazdaságok átadásáról szóló törvény egyes magánjogi aspektusai” címmel.¹

2. Alapfogalmak

Az agrárgazdaságok átadása, mint szakterület komplexitása megkívánja, hogy legalább a vonatkozó alapfogalmakat mint axiómákat rögzítsük, mindezt megtéve az AGÁT indoklására és a releváns szakirodalomra, valamint a konferencián elhangzott további előadások segítségével. A további elhangzott polgári, földforgalmi és egyéb anyagi jogi fogalmak tekintettel a beszámoló terjedelmére és speciális jellegére, nem kerülnek kifejtésre.

Gazdaság¹: a gazdaság működtetését szolgáló,

- *a gazdaságátadó tulajdonában vagy használatában álló mező-, erdőgazdasági hasznosítású föld - ideértve a tanyát is - a 3. § (3) bekezdésének figyelembevételével,*
- *a gazdaságátadó tulajdonában vagy használatában álló, mező- és erdőgazdasági tevékenység folytatásához szükséges egyéb ingatlanok,*
- *a gazdaságátadó tulajdonában vagy használatában álló, mező- és erdőgazdasági tevékenység folytatásához szükséges ingó dolgok, amelyekre nézve a gazdaságátadót megilleti a termelés szervezésének, valamint - a vetőmag-bértermelés, a bérnevelés, a bérhizlalás és a kihelyezett állat tartása kivételével - a termelés eredménye felhasználásának a jogosultsága,*

¹ A szerző a témában megjelent korábbi műve: DÚL János (2022): A családi vállalkozások egyes jogi aspektusai. *Opuscula Civilia*, 7. évf. 6. sz. pp. 47-62.

¹ A gazdaság lényileg azonos a mezőgazdasági üzemmel, mely az agrárjogi kutatás régi témája. A leglényegesebb irodalmi források a következők: BOBVOS Pál (2017): A családi gazdaság. In: Görög Márta – Hegedűs Andrea. *Lege duce, comite familia. Ünnepi tanulmányok Tóthné Fábrián Eszter tiszteletére, jogász pályafutásának 60. évfordulójára*. Szeged, Iurisperitus Kiadó. pp. 53-66.; HORNYÁK Zsófia (2018): A mezőgazdasági üzemre vonatkozó szabályok jogösszehasonlító elemzésben. *Agrár- és Környezetjog*, 13. évf. 24. sz. 48-60. <https://doi.org/10.21029/JAEL.2018.24.33>; KURUCZ Mihály (2012): Gondolatok egy üzemszabályozási törvény indoklásáról. *Gazdálkodás*, 56. évf. 2. sz. pp. 118-136.; KURUCZ Mihály (2010): A mezőgazdasági üzem, mint jogi egység: a nyilvánkönyvi jószágtest kialakítása különös tekintettel az elővásárlási jogok tömegvételi problémájának kiküszöbölésére. In: Csák Csilla. *Az európai földszabályozás aktuális kihívásai*. Miskolc, Novotni Kiadó. pp. 151-176.; KURUCZ Mihály (2013): Az ún. agrárüzem-szabályozás tárgyának többféle modellje és annak alapjai. In: Korom Ágoston. *Az új magyar földforgalmi szabályozás az uniós jogban*. Konferenciakötet. Budapest, Nemzeti Közszolgálati Egyetem. pp. 55-77.; SCHILLER-DOBROVITZ Alexandra (2021): Új kihívások a családi gazdaságokban, a családi gazdaságokról szóló törvény tükrében. In: Fazekas Marianna: *Jogi tanulmányok 2021*. Budapest, ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola. pp. 59-71.; TANKA Endre (2015): A mezőgazdasági üzemek jogállásáról. *Gazdaság és Jog*, 23. évf. 5. sz. pp. 17-21.

- a gazdaságátadót illető vagy terhelő, mező- és erdőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó vagyoni értékű jogok,
- a gazdaságban végzett mező- és erdőgazdasági tevékenységhez kapcsolódó gazdasági társaság vagyonából való részesedés, szövetkezetben szövetkezeti részesedés, erdőbirtokossági társulatban való társulati érdekeltség, valamint
- az előző pontokban meghatározott vagyonelemekhez kapcsolódó jogok és kötelezettségek;

Gazdaságátadó: az az öregségi nyugdíjkorhatárt elért vagy a szerződés megkötésétől számítva legfeljebb 5 éven belül elérő mezőgazdasági őstermelő vagy mező-, erdőgazdasági tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, aki

- legalább 10 éve saját nevében és saját kockázatára folytat mező- erdőgazdasági tevékenységet, illetve kiegészítő tevékenységet és ebből igazoltan árbevétele származott, valamint
- a gazdaságátadási szerződésben meghatározott mező-, erdőgazdasági hasznosítású föld területe több mint háromnegyedének a földhasználati nyilvántartásba legalább 5 éve bejegyzett földhasználója, erdőgazdálkodói nyilvántartásba legalább 5 éve bejegyzett erdőgazdálkodója vagy az akként bejegyzett gazdasági társaság tulajdonos

Gazdaságátvevő: az a gazdaságátadónál legalább tíz évvel fiatalabb, az 50. életévét el nem érő mezőgazdasági őstermelő vagy mező-, erdőgazdasági tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, aki az átvenni kívánt gazdaság működtetésére a jogszabályban előírt feltételeknek megfelel és aki

- a gazdaságátadóval a családi gazdaságokról szóló törvényben meghatározott hozzátartozói láncolatban áll, vagy
- a gazdaságátadóval legalább 7 éve munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll;
- munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony: a bedolgozói munkaviszony, a vállalkozási és megbízási szerződésen alapuló, valamint a személyes közreműködéssel járó gazdasági és polgári jogi társasági vagy egyéni cég tagjaként végzett tevékenység, valamint az egyéni vállalkozói tevékenység.²

² Az agrárjog alapvető kérdéseiről szóló művek a mezőgazdasági termelő fogalma kapcsán elemzik mind a gazdaság-atadó, mint az átvevő fogalmát. E tekintetben lásd: FODOR László (2005): *Agrárjog. Fejezetek a mezőgazdasági életviszonyok sajátos szabályozása köréből*. Debrecen, Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadója.; HOJNYÁK Dávid (2019): Az agrárszabályozási tárgyak megjelenése az EU tagállamainak alkotmányában, különös tekintettel a Magyar Alaptörvényben megjelenő agrárjogi szabályozási tárgyakra. *Miskolci Jogi Szemle*, 14. évf. 2. sz. pp. 58-76. ISSN 1788-0386; HORVÁTH Gergely (2007): A környezetjog és az agrárjog közeledése, találkozása és metszete a magyar jogrendszerben. *Állam- és Jogtudomány*, 48. évf. 2. sz. pp. 333-355. ISSN 0002-564X ; KURUCZ Mihály (2007): Az agrárjog tárgya fogalma, alapelvei és rendszere. *Agrárjog és Környezetjog*, 2. évf. 2. sz. pp. 41-86. ISSN 1788-6171; SZILÁGYI János Ede (2022): A magyar földjogi szabályozás egyes sarkalatos kérdései. *Miskolci Jogi Szemle*, 17. évf. 2. sz. (1. ksz.) pp. 402-411. ISSN 1788-0386 <https://doi.org/10.32980/MJSz.2022.2.2030>; SZILÁGYI János Ede (2016): Változások az agrárjog elméletében? *Miskolci Jogi Szemle*, 11. évf. 1. sz. pp. 30-50. ISSN 1788-0386;

3. Az előadás összefoglalása

Dr. Dúl János egyetemi adjunktus előadásának célja az agrárgazdaságok átadásáról szóló törvény egyes rendelkezéseinek áttekintése és jellemzése volt, mindezt a polgári jog „szemüvegén” keresztül.

Fontos kiemelni, hogy az előadás nem kívánt kitérni minden részletre, hanem egy áttekintő jellegű összefoglalást kívánt adni. A magánjogi elemzés jogalapját pedig a AGÁT 3.§ adta, *Az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit kell alkalmazni.*³

Az előadás kezdetén klasszikus a polgári jogi elemzési metodika szerint áttekintésre kerültek a jogviszony célja, alanyai, tárgya és tartalma.

Az ügylet és a törvény célja elsősorban a generációváltás elősegítése és megfelelő szabályozása az agrárgazdaságok tekintetében, ahogy a AGÁT is fogalmaz preambulumban *Az Országgyűlés célja a családtagok részvételével, erőforrásaik közös felhasználásával és munkájuk eredménye által közös boldogulásuk érdekében végzett mező- és erdőgazdasági tevékenység során létrejött gazdaság mint egyedi vagyonösszesség átadásának elősegítése a következő generáció számára oly módon, hogy a mezőgazdaság sokszínűségének megőrzésével és alkalmazkodóképességének erősítésével az a gazdaság hatékonyságát és működőképességét biztosítsa és segítse a gazdaságokat elindító, működtető és fejlesztő gazdálkodók kiegyensúlyozott jövedelmi viszonyait.*⁴

Az agrárgazdaságok átadásánál az AGÁT két alanyt határoz meg, a gazdaságátadót és a gazdaságátvevőt. Ezen alanyoknak meghatározott feltételeknek kell megfelelniük, közöttük már a gazdaságátadást megelőzően értékelhető jogviszonynak kell fennállnia, hogy a generációváltás⁵ érdemben megtörténhessen. Ezt hivatott biztosítani a törvény 2. §-a.

Az átruházás közvetlen tárgya a gazdaságátadás mint magatartás, míg a közvetett tárgy a gazdaság mint vagyonösszesség, azonban az előadó itt kiemelte, hogy a normaszöveg megfogalmazása nem feltétlenül a legszerencsésebb, mivel a mezőgazdasági üzem (mint dolgok, ingó és ingatlan vagyoni elemek, vagyoni jogok és kötelezettségek) sokkal inkább alvagyonnak, alvagyonok összefüggő egységének tekinthető.

Tartalom szempontjából a törvény által meghatározott ügylet fajták korrelálnak a Ptk. megfelelő fogalmaival, azonban az előadó kitért ezen ügylet fajták vázlatos értékelésére is. Az

³ 2021. évi CXLII. tv. 3.§

⁴ 2021. évi CXLII. tv. Preambulum

⁵ A generációváltás egyaránt tárgy az agrár-közgazdasági és az agrárjogi szakirodalomnak. A legfontosabb feldolgozott munkák a következők: WEISZ Miklós – PÓLYA Árpád – VARANKA Mariann (2017): Fialat Gazdák Magyarországi Szövetsége (AGRYA). Gazdaságátadás, nemzedékváltás. Piackutatási jelentés, https://agrostratega.hu/letoltesek/AGRYA_AgroStratega_Gazdasagatadas_nemzedekvaltas_kutatasi_jelentes_2017.pdf (Utolsó letöltés: 20/06/2023; SZABÓ Tibor (2023a): *Agrárgazdaságok átadása és adózása*. Budapest, ADONET.HU Zrt. ISBN 9786155320361; OLAJOS István (2022): *Át kell-e alakítani a mezőgazdasági cégeket? Avagy a családi gazdaságokra vonatkozó jogalkotás hatása a mezőgazdasági termelőszervezetekre*. *Miskolci Jogi Szemle*, 17. évf. 4. sz. pp. 56-75. ISSN 1788-0386 <https://doi.org/10.32980/MJSz.2022.4.2114>; OLAJOS István (2022/a) : *A fiatal gazdálkodókhoz és a rövid ellátási láncokhoz kapcsolódó tematikus alprogramok jövője a 2021-2027-es támogatási ciklusban* *Publicationes Universitatis Miskolcensis Sectio Juridica et Politica* 2022/2.szám 309-328; KOVÁCS Éva Katalin (2020): *A generációváltás megtervezettség és a családi gazdaságok jövőképe közötti összefüggések*. *Economica*, 11. évf. 3-4. sz. pp. 55-68. ISSN 2560-2322 <https://doi.org/10.47282/economica/2020/11/3-4/9153>

ügylet típusok tipológiáikban teljesen megfelelnek a Ptk.-ban megfogalmazott megfelelőiknek, azonban természetesen a törvény némi eltéréssel alkalmazza azokat. Ezek az alábbiak:⁶

- a.) A gazdaságátadási adásvételi szerződés: *a gazdaságátadó a gazdaság tulajdonjogának és a gazdasághoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok átruházására, a gazdaságátvevő a vételár megfizetésére és a gazdaság átvételére köteles.*
- b.) gazdaságátadási ajándékozási szerződés: *a gazdaságátadó a gazdaság tulajdonjogának és a gazdasághoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok ingyenes átruházására, a gazdaságátvevő a gazdaság átvételére köteles*
- c.) gazdaságátadási tartási szerződés: *a gazdaságátvevő a gazdaságátadó, illetve a gazdaságátadó által megjelölt személy haláláig körülményeinek és szükségleteinek megfelelő ellátásra, gondozásra, a gazdaságátadó a gazdaság tulajdonjogának és a gazdasághoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok átruházására köteles*
- d.) gazdaságátadási életjáradéki szerződés: *a gazdaságátvevő a gazdaságátadó haláláig meghatározott pénzösszeg vagy más helyettesíthető dolog időszakonként visszatérő szolgáltatására a gazdaságátadó a gazdaság tulajdonjogának és a gazdasághoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok átruházására köteles*

Az előadó megemlítette a gazdaságátadási tartási és életjáradéki szerződéseknél hivatkozási pontként Fuglinszky Ádám⁷ elemzéseinek azon állítását, miszerint a tartási és életjáradéki szerződések személyhez közötti jellegű kötelek, amely alapján felmerül a kérdés, hogy a jogszabály miért csak gazdaságátadási tartási szerződésnél ad lehetőséget a gazdaságátadó által kijelölt harmadik személy megjelenésére és a gazdaságátadási életjáradéki szerződésnél miért nem?

Dr. Dúl János előadásában hangsúlyozta, hogy a fent bemutatott szerződés fajtákat egy szerződésen belül akár vegyíteni is lehet, azonban különös és alapos figyelmet igényelnek az ilyen jellegű iratszerkesztések, hiszen már „alap esetben” is meg kell határozni az egyes gazdasági üzem elemek értékét.⁸

Ezzel ellentétes véleményt képvisel az MAGOSZ főtitkára, Cseh Tibor, aki szerint a szerződések fajtáitól függetlenül mind gazdaságátadási szerződések, tehát jogcímként az ingatlan-nyilvántartásban nem adásvétel, ajándékozás, vagy tartás lesz a szerzés jogcíme, hanem gazdaságátadás.⁹

Kiemelte továbbá, hogy a törvény egy sajátos jogszabály szerkesztési megoldást használ miszerint a szerződés megszüntetésre vonatkozó rendelkezéseket követően a jogalkotó elhelyezett még egy lehetetlenülési esetet, amit az előadó szerint helyesebb lett volna eltérő sorrendben, a szerződés létszakaszaihoz igazítani. További kérdésfelvetésként jelent meg, hogy

⁶ 2021. évi CXLII. tv. 3.§ a.)-d.)

⁷ FUGLINSZKY Ádám (2018): A tartási és az életjáradéki szerződés. In: Fuglinszky Ádám – Tókei Balázs. *Szerződési jog. Különös rész.* Budapest, ELTE Eötvös Kiadó. pp. 781-816. ISBN 978963312292 23.

⁸ A szerződések tipizálására és a határos területek elhatárolására lásd: BARZÓ Tímea (2018): A polgári jogi jogviszony. In: Barzó Tímea – Papp Tekla. *Civilisztika I. Általános tanok – Személyek joga – Szellemi alkotások joga.* Budapest, Dialóg Campus. pp. 69-84. ISBN 9786155920042; PAPP Tekla (2019): *Atipikus szerződések.* Budapest, HVG-ORAC. ISBN 9789632584621 PAPP Tekla (2023): Variációk alimentációs kötelek. *Pro Publico Bono – Magyar Közigazgatás*, 11. évf. 1. sz. pp. 118-135. ISSN 2786-0760 <https://doi.org/10.32575/ppb.2023.1.7>; PUSZTAHELYI Réka (2019): A tulajdonjogviszony. In: Barzó Tímea – Papp Tekla. *Civilisztika II. Dologi jog, felelősségtan.* Budapest, Dialóg Campus. pp. 51-78. ISBN 978615592006

⁹ CSEH Tibor: A gazdaságátadás gyakorlat kérdései -Agroinform webinárium In: <https://www.youtube.com/watch?v=CjXx57J35NY> utolsó letöltés: 2023.08 10.

amennyiben van előzetes hatósági ellenőrzés, akkor miképpen lenne lehetséges a birtokmaximum túllépése?¹⁰

Emellett említésre került, hogy a hatósági jóváhagyás bár nem idegen a polgári jogtól, azonban jelen jogszabály inercia rendszerében inkább érvényességi, mintsem hatályossági kérdés a hatóság megnyilatkozása.

Az AGÁT „különös részei” egyértelműen fogalmazznak, miszerint gazdaságátadási adásvételi, ajándékozási, tartási és életjáradéki szerződés típusoknál meg kell határozni a gazdaság egyes elemeinek értékét.¹¹ Ebből jogosan következik az a kérdés, hogy akkor mégsem vagyonszössességként kell tekinteni az ügyletek tárgyát képező gazdasági üzem részegységekre? Illetve mint újabb jogszabály szerkesztési kérdésként merül fel, ha mindegyik szerződésnél az érték meghatározás külön ki van emelve, akkor ez a kitétel miért nem az általános szabályok között helyezkedik el?

A gazdaságátadási kontraktus megkötését követően a AGÁT diszpozitív szabályként lehetőséget ad, hogy a *felek a gazdaságátadási szerződésben legfeljebb 5 év időtartamra együttműködést vállalhatnak a gazdaság közös működtetésére.*¹² valamint az *együttműködés időtartama alatt a gazdaságátvevő a gazdaság működtetésében személyesen részt vesz.*¹³

Ez egyfelől üdvözlendő, hiszen ezen lehetőségnek köszönhetően akár egy öt éves átadás-átvételi időszakra is lehetőség van, azonban mindezek ellenére Dr. Dúl János felvetette, hogy bár elméletben a gazdaságátruházási tartási szerződés esetén a gazdaságátadó a gazdaságátvevőtől nem kaphat többlet szolgáltatást, azonban ha ez mégis előfordul, akkor azt miképpen tudják a későbbiekben elszámolni? Ugyanitt került szabályozásra a törvényes zálogjog is, amely ismét egy jogszabály szerkesztési észrevétel. Az előadó véleménye szerint azt kizárólag gazdaságátadási adásvételi szerződésről szóló résznél kellett volna elhelyezni.

4. Konklúzió

Az elhangzott előadás, mint ahogy maga a konferencia is egy igen „húsba vágó” és aktuális témát dolgozott fel, amelyet mindenképpen további tudományos vizsgálatnak kell alávetni, hiszen bármennyire is gyakori érv a jogalkotó részéről, hogy „majd a joggyakorlat megmutatja és kimunkálja az alkalmazás részleteit”, véleményem szerint ebben az ezzel foglalkozó jogtudósoknak is komoly szerephez kell jutniuk, hiszen minden nem tud a gyakorlat meghatározni. Az előadó emellett a AGÁT-t mint jogszabályt, mint polgári joggal foglalkozó szakember vizsgálta, ami más perspektívából engedte látni a kérdést. Nem szabad Dr. Dúl János kérdésfelvetéseit sem elfelejteni, amelyek releváns, aktuális és gondolatébresztő kérdések

¹⁰ A hatósági ellenőrzés elemzésére lásd: OLAJOS István (2017): A földforgalomhoz kapcsolódó szerződések anyagi és eljárási kérdései. *Publicationes Universitatis Miskolcensis. Sectio Juridica et Politica*, Tomus XXXV. pp. 381-392. ISSN 0866-6032; Csák Csilla - Hornyák Zsófia: A jogviták rendezésének eljárási kérdései a földforgalom körében In: Östermelő : gazdálkodók lapja, 2014/4. sz. 5-7

¹¹ A gazdaság-átadási szerződés egyes alapeseteinek értelmezése kapcsán lásd: DÚL János: A gazdaságátadási törvény egyes magánjogi vonatkozásai *Debreceni Jogi Műhely* 2023. (XX.) 1-2. Debreceni Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Debrecen (University of Debrecen, Faculty of Law, Debrecen) DOI 10.24169/DJM/2023/1-2/4. A szerző itt a konferencián csak a felvezetőben említett, de elő nem adott véleményét is részletesen és elemzően kifejti.

¹² 2021. évi CXLII. tv. 10.§ (1)

¹³ 2021. évi CXLII. tv. 10.§ (2)

voltak amik könnyen tudják további együtt gondolkodásra sarkallni az ezen területtel foglalkozó szakembereket.

Véleményünk szerint a terület kutatása nem csak a fenti aktualitás, hanem az érintett vagyontömeg miatt is indokolt. Nem szabad szem előtt téveszteni a AGÁT indokolásában megfogalmazott jogalkotói szándékot, miszerint *„A generációs ügyek - ágazati kereteken túlmutató - kezelése, az agrár nemzedékváltás gördülékenyebbé tétele a magyar mezőgazdaság jövője szempontjából alapvető fontosságú. Hazánk biztonságos élelmiszertermelését veszélyeztetheti, ha a gazdaságok utódlása nem, vagy nem megfelelően megy végbe, ezért elengedhetetlen az agrárágazat generációs megújulásának segítése. A generációváltás problémája nagyon összetett, mivel rengeteg tényező nehezíti a sikeres váltást.”*¹⁴. Bár a cél logikus és indokolt, azonban a AGÁT felépítéséből és tipográfiájából egyértelműen kitűnik, hogy a kodifikátor bár sokat akart markolni, mégis keveset fogott, hiszen sok esetben további jelentős kérdéseket vetnek fel a szerkesztési pontatlanságok, vagy a „túlírt” paragrafusok. Úgy hisszük, hogy a gyakorlati alkalmazás és az ehhez hasonló tudományos műhelymunka célt ér, és megfelelő törvénymódosításokkal sikerül konszolidálni a jogszabályt, ezáltal biztosítani annak hosszútávú, fenntartható és releváns alkalmazását, valamint a jogalkotói célkitűzés elérését.

---

¹⁴ 2021. évi CXLII. tv. preambulum indokolás.